

muḥakkikler	nev'-i insanın güneşleri	olan bu üç cemaat-ı azîme	bu üç büyük ve âlî heyetlerin fermanları ile	verdikleri haberleri dinlemeyen
müçtehidler	nev'-i insanın kamerleri	olan bu üç taife-i ehl-i hakikat		saadet-i ebediyeye giden, onların gösterdikleri yol olan sırat-ı müstakimde gitmeyenler
sıddıkînler	nev'-i insanın yıldızları	olan beşerin kudsî kumandanları		yüzde doksandokuz dehşetli tehlike ihtimalini nazara almayan ve bir tek muhbirin bir yolda tehlike var demesiyle o yolu bırakan

başka uzun yolda hareket eden bir adam

elbette ve elbette vaziyeti şudur ki:

İki yolun -hadsiz muhbirlerin kat'î ihbarları ile- en kısa ve kolayı ve yüzde yüz Cennet ve saadet-i ebediyeyi kazandıranı bırakıp en dağdağalı ve uzun ve sıkıntılı ve yüzde doksandokuz Cehennem hapsini ve şekavet-i daimiyeyi netice veren yolunu ihtiyar ettiği halde, dünyada iki yolun, bir tek muhbirin yalan olabilir haberiyle yüzde bir tek ihtimal tehlike ve bir ay hapis imkânı bulunan kısa yolu bırakıp, menfaatsiz -yalnız zararsız olduğu için- uzun yolu ihtiyar eden bedbaht, sarhoş divaneler gibi **dehşetli ve uzakta görünen ve ona musallat olan ejderhalara ehemmiyet vermez, sineklerle uğraşır, yalnız onlara ehemmiyet verir derecede aklını, kalbini, ruhunu, insanîyetini kaybetmiş oluyor.**